

Cene in stroški

Voda za večino občanov nima nobene vrednosti

Poleg rasti stroškov dela bodo k letošnji rasti cen za komunalne storitve pripomogli še rast cen električne energije, naftnih derivatov ter zunanjih storitev.

Darja Kocbek

Plačni sistem v komunalni dejavnosti v veliki meri sloni na različnih dodatkih k osnovni plači, ki zaradi neugodnih delovnih pogojev znašajo v povprečju 13,29 odstotka. V posameznih podjetjih se gibljejo od 8,1 do 30,3 odstotka. Povprečna starost delavcev v komunalni dejavnosti je 48 let, kar v povprečju pomeni približno 15 odstotkov dodatka na delovno dobo.

Zaradi tega so v Zbornici komunalnega gospodarstva (GZS – ZKG) že septembra lani naredili analizo deleža delavcev z minimalno plačo na reprezentativnem vzorcu podjetij, da bi ugotovili, kaj bo za dejavnost pomenila uveljavitev novele Zakona o minimalni plači, ki iz minimalne plače izloča vse dodatke. Ugotovili so, da so komunalna podjetja avgusta lani dodatek do minimalne plače izplačala manj kot 1 odstotku zaposlenih delavcev, januarja letos, ko je začela novela zakona veljati, pa se je ta delež dvignil na približno 51 odstotkov.

V zadnjih letih so prav stroški storitev, ki nastajajo pri nadaljnji obdelavi odpadkov, najbolj v porastu, so razložili v Komunalni Izola.

V porastu stroški, ki nastajajo pri nadaljnji obdelavi odpadkov

V Komunalni Izola teh težav nimajo. Pojasnili so nam, da so dvig plač do zakonsko določene minimalne plače izvedli pri le štirih zaposlenih. Preostali zaposleni so imeli višje plače glede na minimalno. Vpliv dviga na celotne stroške podjetja je v tem podjetju zato zanemarljiv. Cene so dvignili v mesecu juliju 2019, in sicer za storitve ravnanja z odpadki. Dvig je bil nujen, saj so stroški obdelave in odstranjevanja mešanih komunalnih odpadkov vse višji. V zadnjih letih so prav stroški storitev, ki nastajajo pri nadaljnji obdelavi odpadkov, najbolj v porastu, so nam razložili v Komunalni Izola.

V GZS – ZKG opozarjajo, da bodo poleg rasti stroškov dela k letošnji rasti cen za komunalne storitve pripomogli še rast cen električne energije, naftnih derivatov ter zunanjih storitev. Ugotavljajo, da se je na zadnjem javnem razpisu nabavna cena električne energije za nekatera podjetja za prihodnja tri leta dvignila tudi do 82 odstotkov v primerjavi z javnim razpisom pred tremi ali štirimi leti.

Napovedali dvig cen

V nekaterih komunalnih podjetjih zaradi tega že želijo dvigniti cene, sindikati ob tem še zahtevajo, da v skladu s kolektivno pogodbo vsem zaposlenim dvignejo plače za 3,65 odstotka, ne samo tistim, ki imajo najnižje osnovne plače, razlaga Sebastijan Zupanc, direktor GZS – ZKG. V jeseniški komunalni so bili zaradi tega tik pred stavko, v Kopru so zamenjali direktorja, ker je imel zadržek pri zahtevah za dodatni dvig osnovnih plač, tik pred stavko so bili tudi v Kranju. »Povsod imajo težave in tako rekoč vsak dan slišimo, da so v kakšni občini dvignili cene komunalnih storitev, kar smo napovedali. To se bo dogajalo vse leto, saj nekatera komunalna podjetja delajo elaborate za usklajitev cen šele v jeseni. V teh občinah bodo šele takrat dvigovali cene,« pojasnjuje direktor zbornice.

Pri tem ne gre za dobičke komunalnih podjetij, saj cene določajo na podlagi metodologije za določitev cen, ki jasno določa, kaj smejo zaračunati, česa ne in koliko sme biti najvišja stopnja donosa. Metodologija zagotavlja, da imajo podjetja priznana stroškovno ceno, to je cena, ki pokriva vse stroške. »Če imaš vse

Foto: Komunalna Izola

stroške pokrite, imaš tudi sredstva za amortizacijo in posodabljanje, lahko vzpostaviš stabilen sistem izvajanja gospodarske-javne službe,« pojasnjuje Zupanc. Te dejavnosti bi teoretično lahko bile na trgu, ob tem je vprašanje, ali bi to bil dolgoročno stabilen sistem delovanja. Da ne bi bil, se je pokazalo pri embalaži, kjer si je šest družb v konkurenčnem boju zniževalo cene toliko časa, da nihče ni več mogel izpolnjevati svojih obveznosti, zato so jih začele opuščati in sistem se je porušil.

Nizke cene imajo vrsto negativnih učinkov

Sebastijan Zupanc razlaga, da cene komunalnih storitev ne smejo temeljiti na najnižji možni ceni. Če bi bilo tako, bi bil edini kriterij pri izvajanju dejavnosti »kaj se plača«. Cene izvajanja gospodarskih javnih služb morajo biti v neki občini za vse uporabnike enake, tako za tiste, ki na primer živijo poleg vodnega izvira, kot za tiste, ki jim je treba vodo distribuirati več deset kilometrov daleč.

Izjemno nizke cene komunalnih storitev imajo vrsto negativnih učinkov. V Sloveniji 1.000 litrov vode stane približno 64 centov, kar je manj, kot stane

pollitrska plastenka vode na bencinskem servisu. Če komunalno podjetje dvigne ceno z 0,64 na 0,68 evra za 1.000 litrov vode, je to v občini največji politični problem. To pomeni, da cena vode ni več ekonomska, ampak politična kategorija. Dejansko pa je voda tako poceni, da za večino občanov nima nobene vrednosti. Iz te nizke cene izhaja brezbržnost do vode, ljudje ne znajo ceniti vodnih virov, z vodo ne varčujejo. Ko želi komunalno podjetje minimalno dvigniti ceno vode, ima vsakdo občutek, da mu komunala hoče zaračunati nekaj, kar bi moralo biti zastonj.

Povprečen prebivalec Slovenije porabi približno 4.000 litrov vode na mesec. Do vode bi imel čisto drugačen odnos, če bi 1.000 litrov stalo na primer 3 evre. Zdaj za 4.000 litrov na mesec plača 2,40 evra, pri 3 evrih za 1.000 litrov pa bi plačal 12 evrov. Pri 12 evrih na osebo bi ljudje že zelo pazili, koliko vode bodo porabili in spremenil bi se njihov odnos do vode. Tudi odvajanje odpadne vode je s povprečno ceno približno 30 centov za 1.000 litrov umazane vode iz stranišča in kuhinje prepoceni. Tudi zaradi tega v Sloveniji ljudje do vode nimajo ustreznega odnosa, opozarja Sebastijan Zupanc. gg

Izjemno nizke cene komunalnih storitev imajo vrsto negativnih učinkov. V Sloveniji 1.000 litrov vode stane približno 64 centov, kar je manj, kot stane pollitrska plastenka vode na bencinskem servisu.

VARČUJTE Z VODO, ENERGIJO IN DENARJEM, NE S KAKOVOSTJO IN ODGOVORNOSTJO DO NARAVE.

Privoščite si zanesljive in cenovno ugodne čistilne naprave in sisteme za deževnico.

Čistilne naprave do 500 PE

Inovativna čistilna naprava nemške kakovosti, ki poskrbi za nizke stroške upravljanja in vzdrževanja.

Visok učinek čiščenja, v rezervoarju ni električnih komponent. Nizka poraba energije in minimalno vzdrževanje. Rezervoar je povozen.

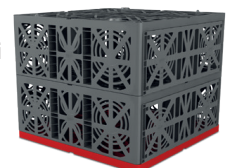
Deževnica

Z uporabo deževnice lahko prihranite do 50 % pitne vode. In denarja. Priporočamo vam uporabo brezplačne deževnice za pranje avtomobila, splakovanje WC-ja, pranje perila in zalivanje vrta.

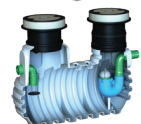
Ponikalni sistemi

Ponikalni sistemi so učinkoviti, lahki ter omogočajo enostavno montažo. Cenovno so postali zelo dostopni.

Lovilci olj in maščob

Uporaba povsod, kjer se v iztočnih odpadnih vodah pojavljajo masti ali olja.

www.cistilnenaprave-dezevnica.si

Armex Armature d.o.o., Ivančna Gorica, info@armex-armature.si, tel.: 01 786 92 70, 051 652 192